

We zijn toch maar begonnen met ons gesprek over vergroenen

Thea van der Meer, Coen Reijntjes

Vorig jaar heeft de Algemene Ledenvergadering van de Doopsgezinde Gemeente Drachten / Ureterp besloten de Gemeente aan te melden bij de Groene Kerkenactie van Kerk in Actie en Tear (www.groenekerken.nl). In Friesland doen hier nu 14 kerken aan mee, waaronder nog maar 1 Doopsgezinde Gemeente.

In maart dit jaar, net voor de Corona crisis, is een groep van ongeveer 20 belangstellende vergroeners bij elkaar geweest om een begin te maken met de vergroening van onze Gemeente en haar leden en belangstellenden. Coen hield een inleiding over de achtergrond van het “groene denken” en onze verantwoordelijkheid voor een leefbare aarde, ook voor de geslachten na ons (tekst bij Coen op te vragen). Daarna zijn we in drie groepen uiteen gegaan. Een groep sprak met elkaar over verdere vergroening in en rond ons kerkgebouw. De tweede groep ging over onze motivatie en wat we thuis al aan vergroening doen en kunnen doen, de praktische zaken in huis en tuin. De derde groep sprak met elkaar over bewustwording, strategie en groene theologie. Deze groep wil met het boek “Groene theologie” van Trees van Montfoort aan de slag.

Toen kwam de Corona crisis en dreigde alles voorlopig plat te vallen. Gelukkig hadden we de email nog. We besloten via de email het gesprek dat we met elkaar begonnen waren toch voor te zetten. De afgelopen tijd is er enthousiast heen en weer gemaïld over persoonlijke motivatie en wat iedereen al doet aan vergroening. Onderwerpen als duurzame voeding (biologisch eten, wel of geen vlees, etc.), beperken van afval, duurzame energie (zonnepanelen voor elektriciteit en verwarming) en vervoer (gebruik van auto of OV) kwamen ter sprake. Er werden praktische tips uitgewisseld o.a. over het zelf maken van reinigingsmiddelen, hoe je de plastic berg kunt verkleinen en duurzaam tuinieren. We weten heus niet alles, maar zijn er mee bezig.

Het is duidelijk, we zijn onderweg en merken dat verandering tijd kost. Die tijd willen we elkaar gunnen en we respecteren de meningen van elkaar. We willen iedereen in onze gemeente laten meedenken door te schrijven in het kerkenblad en vergroenen als onderwerp op de ALV aan de orde te stellen.

Verslag van de eerste email ronde

De eerste email ronde zit er op. Er zijn bovenverwachting veel bijdragen binnen gekomen (zie overzicht hier onder). In de mailwisseling van de afgelopen drie weken valt op hoe positief er meegedacht wordt. De een is al veel langer bezig op dit gebied dan de ander, maar het inspireert om over elkaar te lezen. Hopelijk hebben we elkaar niet overvoerd met mail zodat we de vaart er in kunnen houden. Uiteindelijk gaat het natuurlijk wel om de praktijk. Voor deze groep vooral de praktijk thuis. Later, als we weer mogen, kunnen we ook kijken naar wat we in de kerk/gemeente nog kunnen vergroenen.

De bijdragen gingen in deze eerste ronde vooral over motivatie en wat we in de afgelopen jaren thuis al gedaan hebben. Een gemotiveerde groep mensen met best al wat ervaring en inzicht over strategie. Er zitten mooie levensverhalen bij die laten zien dat we natuur en milieu een warm hart toedragen. Op het laatst kwamen er ook praktische tips los over o.a. schoonmaakmiddelen, ‘mei plastic vrij’, tuinieren, biodiversiteit. Er vond zelfs al 1 op 1 telefonisch overleg plaats over tips en er

werden websites genoemd voor verdere informatie over diverse onderwerpen, o.a. tuinieren. Als er gerichte vragen zijn wil P. zijn tuinervaringen wel met ons delen. A. en T. zijn ook met hele concrete onderwerpen bezig waar ze graag meer over willen vertellen. Over strategie, o.a. over wat belangrijke onderwerpen zijn om aan te pakken, werd ook het nodige geschreven. Dit kan misschien nog verder verdiept worden. Tijdens de workshop in maart hebben we het over een werkgroep groene theologie (eventueel inclusief bewustwording en strategie?) gehad. Als er voldoende belangstelling is dan zouden we hier ook al een begin mee kunnen maken via email. Maar het kan ook na de zomer.

Versoberen blijkt voor ons een belangrijk thema te zijn. We moeten hierbij niet alleen kijken naar het te bereiken milieudoel en de gevolgen voor onze eigen sociale en financiële situatie en gezondheid maar ook naar de sociale, economische en milieu effecten voor andere mensen, zowel hier als daar (o.a. ontwikkelingslanden). Bijv. als wij gaan stoppen met koffiedrinken wat moet de koffieboer in Nicaragua dan gaan doen? Of, als we niet meer op vliegvakantie gaan maar in eigen land blijven, wat gaat er dan gebeuren met de werkgelegenheid daar en met natuur en milieu hier? Onze vergroening heeft ook negatieve effecten. Hoe kunnen we die voorkomen of compenseren?

De discussie over verduurzaming van ons energie gebruik (o.a. in de omstreden film 'Planet of the Humans', lees de recente bespreking hiervan in dagblad Trouw) laat zien dat er vaak meerdere kanten zijn die mee genomen moeten worden bij beoordeling van wat goede of minder goede oplossingen zijn. Dit is o.a. het geval bij het gebruik van biomassa voor productie van elektriciteit voor o.a. onze huizen (zie het recente rapport aan de regering hierover). Wat is de beste keuze op korte en langere termijn? Ook wij kunnen daar onze mening over laten horen (zie Oxfam/Novib; Milieudefensie; Milieucentraal, o.a.). Actie voeren kan ook deel uit maken van onze activiteiten. Je verdiepen in de problematiek en je daar samen over bezinnen – bewustwording – hoort er ook bij.

Motivatie voor vergroening is doorslaggevend maar helaas niet altijd voldoende aanwezig. Gaat vergroening alleen plaats vinden als er goede regelgeving is door de overheid of kan ons geloof (onze liefde voor de schepping en God) alleen al voor vergroening zorgen? Hoe kunnen we dit versterken? Is hiervoor een 'ecologische bekering' nodig zoals Paus Fransiscus in Laudato Si voorstelt? Ik las dat er van 16 – 24 mei een internationale Laudato-Si week is met de nodig informatie, discussie en gebed (wel in het Engels). Je kunt dit volgen op het internet.

De vraag is nu hoe we verder gaan met ons email gesprek.

Hebben jullie de ecologische voetafdruk test al gedaan? Ik heb de test nu op twee websites gedaan, Global Footprint Network en friesevoetafdruk.nl van de Friese Milieufederatie. De laatste beviel mij het beste. Maar er zijn nog wel meer, o.a. WWFverkleinjevoetafdruk.nl . Zowel de Friese Milieufederatie als de WWF geven veel tips om je voetafdruk te verkleinen. Ook Milieudefensie heeft leuke tips (zie eerdere email of www.milieudefensie.nl/actueel van buurtboer tot buurman en Corona: 10 tips) en niet te vergeten de Duurzame Bucketlist van Arocha (www.arocha.nl) en de Groene Kerkenactie (www.groenekerken.nl). Het valt mij nog niet mee, bij ons moet er nog heel veel gebeuren om op de ecologische voetafdruk van 1,7 ha uit te komen die iedere wereldburger theoretisch ter beschikking heeft. Wat dat betreft valt er voorlopig nog genoeg te doen. Ook

kunnen we nog meer met bewustwording aan de gang o.a. zijn er links te vinden op de website van www.kerkenmilieu.nl

We stellen voor dat we in deze tweede ronde:

1 – reageren op de bijdragen die rondgestuurd zijn in de eerste ronde

2 – ieder voor zichzelf gaat bedenken waar hij/zij mee aan de slag wil gaan en wat voor informatie daarvoor nodig is. Misschien dat we elkaar kunnen helpen die informatie te vinden en te beoordelen.

3 – door gaan met het delen van praktische ervaringen en tips

We kunnen hiervoor de tijd nemen. Na de zomer gaan we verder. Gedragsverandering kost tijd.

Laten we elkaar die tijd gunnen en elkaar daarin respecteren. Het moet voor elk van ons haalbaar zijn, in tijd, geld en persoonlijke energie. Ieder moet zijn eigen weg daar in vinden.

Succes, T, I, E en C.

Contactpersoon: Coen Reijntjes, c.j.reijntjes@planet.nl